

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Handlingsplan vedrørende abortforebyggende tiltag

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1996

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 4

Kommentar: Vedtaget af Kristeligt Folkepartis hovedbestyrelse 13. januar 1996

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Handlingsplan vedrørende abortforebyggende tiltag

kr. 19996 (19964)

DET KGL. BUDJETER

13. SEP 1999

SMAATTYVSTAFD.

HANDLINGSPLAN VEDRØRENDE ABORTFOREBYGGENDE TILTAG

Indledning

Selvom Kristeligt Folkeparti længe har erkendt, at det på kort sigt er urealistisk at få afskaffet den fri abort, så er det stadig en målsætning for partiet: Ethvert menneske må fra undfangelse til naturlig død have ret til livet. Derfor må fostret også nyde den retsskyttelse, vi andre betragter som en selvfølge, og som fremgår bl.a. af FN's menneskerettighedserklæring. Menneskeværd kan ikke gradueres i tid. Vi er livet værd fra første færd af (på befrugtningstidspunktet). Derfor er Kristeligt Folkeparti imod fri abort.

Kristeligt Folkeparti ser imidlertid ikke kun på abortspørgsmålet ud fra fostrets synsvinkel, selvom den er afgørende for partiets holdning til abortlovgivningen og brugen af genteknologi. Partiet er i høj grad optaget af, hvorfor kvinder bliver uønsket gravide, hvorfor de vælger abort, og hvad der kan gøres for at mindske det høje aborttal.

Der er en voksende erkendelse af, at provokeret abort langt fra er uproblematisk. Det er således de færreste der mener, at en provokeret abort er en let og god løsning. Tværtimod mener mange, at det er en nødsløsning. Dette kommer også i stigende omfang til udtryk i den offentlige debat - også fra mange andre end Kristeligt Folkepartis politikere. Af forskellige grunde bliver der sat spørgsmålstegn ved, hvor frit et valg kvinden reelt har, og til hvilken pris.

Tidspunktet må derfor være kommet, hvor såvel aborttilhængere som abortmodstandere kan finde sam-

men i bestræbelserne på at få nedbragt det høje aborttal.

Hvorfor skal aborttallet reduceres?

Som tidligere nævnt er de fleste politiske partier enige om, at aborttallet er for højt. Vigtigt er det at kunne argumentere for, at det er for højt, og at det skal nedbringes. Ellers er det jo omsonst at gå ud med budskabet om, at aborttallet skal ned. For Kristeligt Folkeparti tæller følgende argumenter:

1. Retten til livet

Spørgsmålet om provokeret abort berører nogle grundlæggende etiske problemstillinger i forhold til vort syn på menneskeligt liv og vores måde at løse socialt betingede problemer på.

Kristeligt Folkeparti mener, at hensynet til den svageste part - fostret - må grundlæggende veje tungest: Det har ret til livet. Men vi må konstatere, at lige siden 1973, da der blev fri adgang til abort inden 12. svangerskabs-uge, har et stort flertal i Folketinget sat hensynet til kvinden, manden og samfundsøkonomien over hensynet til det ufødte liv.

2. Et umuligt valg

Den etiske stillingtagen til provokeret abort er med

den fri abort overladt til den enkelte kvinde i den konkrete situation, hvor hun af forskellige grunde overvejer at få fjernet fostret. Den beslutning, der skal træffes, kan med lovens udformning ingen anden træffe for den gravide kvinde. Men kvinden (og barnets far) har al mulig brug for rådgivning og støtte i den proces, der skal lede frem til en beslutning.

Det er for mange et meget svært for ikke at sige umuligt valg at skulle vælge mellem at gennemføre et uønsket svangerskab, og at få foretaget en abort.

3. Presses af økonomiske og sociale grunde.

Det høje aborttal skyldes for en dels vedkommende, at gravide af økonomiske og sociale grunde føler sig presset til at vælge abort, selvom de egentlig helst ville gennemføre svangerskabet.

4. De psykiske følger

Mange abortsøgende har det psykisk dårligt eller er i krise. Der mangler vejledning i trygge omgivelser for parret, og der er mange spørgsmål, som ikke bliver besvaret. Og selve abortindgrebet er for mange en svær oplevelse. Dette og måske skyldfølelse i forhold til det foster, der er fjernet, betyder, at nogle kvinder efter et abortindgreb får psykiske problemer („post abort syndrom“).

Kan aborttallet nedbringes ved fortrydelsespillen?

I forbindelse med sundhedsstyrelsens kampagne i efteråret 1995 for at få nedbragt antallet af aborter er den såkaldte „fortrydelsespille“ blevet introduceret som en mellemting mellem en provokeret abort og prævention. Der er ingen tvivl om, at en udbredt brug af „fortrydelsespillen“ vil kunne pynte på abortstatistikken. Men det vil være et statistisk bedrag og et bedrag over for de kvinder, der måtte gøre brug af „fortrydelsespillen“. Fortrydelsespillen er nemlig slet og ret en ny abortmetode, som ikke levner tid til de etiske, sociale og familiemæssige overvejelser, som enhver kvinde, der er blevet uønsket gravid, har brug for at gøre. Frigivelsen af „fortrydelsespillen“ forstærker blot abortpresset på den gravide.

Både „fortrydelsespiller“ og spiraler fremkalder i virkeligheden en meget tidlig abort og er derfor ingen reel løsning på de etiske problemer. Kristeligt Folkeparti vil i stedet arbejde for en reel forebyggelse af uønskede graviditeter og deraf følgende aborter.

Nyere undersøgelser om grunde til abort

Med forskellige nye undersøgelser om grunde til abort har vi fået mere viden om, hvorfor kvinder vælger abort. Det gælder bl.a. Ole Bertelsens undersøgelse „Abort eller fødsel“ (Socialforskningsinstituttet, 1994), CASA's evaluering af Mødrehjælpens rådgivningsprojekt i København over for gravide, der var i tvivl, om de skulle gennemføre deres svangerskab, „Abort eller Svangerskab - et livsvigtigt valg“ (Center for Alternativ Samfundsanalyse, marts 1994) samt Birgit Peterssons undersøgelse blandt 339 abortsøgende kvinder (offentliggjort i Ugeskrift for Læger, dec. 1995)

I undersøgelsen fra Socialforskningsinstituttet bliver intet eller et usikkert parforhold angivet som en væsentlig årsag til, at kvinder vælger abort. Desuden nævnes som begrundelse uddannelsessituation samt, at den abortsøgende havde børn nok i forvejen. Undersøgelsen viste også, at halvdelen af de abortsøgende kvinder ikke brugte prævention. Den anden halvdel havde brugt det, men var altså alligevel blevet gravide.

M.h.t. om sociale forhold har begrundet kvindens valg af abort, er undersøgelsen meget kortfattet. Ole Bertelsen mener dog, at der kan ligge økonomiske overvejelser bag kvinders valg af abort.

CASA's evaluering af Mødrehjælpens projekt viste, at halvdelen af de kvinder, der henvendte sig til Mødrehjælpen om rådgivning, efterfølgende valgte at gennemføre svangerskabet. Årsagerne til overvejelserne om abort var i mange tilfælde dårlig økonomi og boligmangel. Dertil kom personlige forhold.

Endelig var der også en del, der nævnte, at de følte sig presset af den kommunale socialforvaltning til at vælge abort. Det sidste er i øvrigt helt uacceptabelt!

Birgit Peterssens undersøgelse viste bl.a., at 30% af kvinderne stadig er usikre på deres beslutning få dage før abortindgrebet. En tvivl som ofte er udslagsgivende for, om kvinderne får psykiske problemer efter indgrebet. Samme undersøgelse viste også, at mange følte sig presset af partneren til at få gennemført en abort.

Ud fra bl.a. disse undersøgelser mener Kristeligt Folkeparti, at kampen for at få nedbragt de høje aborttal må indebære en indsats især på tre områder.

Hovedindsatsområder:

1. Et børne- og familievenligt samfund

Et samfund, som er indrettet, så det giver familierne gode trivselsbetingelser og rimelige økonomiske vil-

kår, er utrolig vigtigt for at få nedbragt det høje aborttal. Det er på dette område, der kan sættes ind for at få nedbragt antallet af socialt betingede aborter. Ingen må af økonomiske eller sociale grunde tilskyndes til abort.

2. Bedre oplysning om prævention og bedre seksualvejledning.

Der er alt for mange, der uønsket bliver gravide som følge af manglende eller forkert brug af prævention. Reduceres antallet af uønskede graviditeter, mindskes antallet af provokerede aborter også. Seksualvejledningen skal især over for børn og unge fremhæve det værdifulde og dejlige ved et seksualliv knyttet til ægteskabet og afsløre tomheden i seksuelle aktiviteter med skiftende partnere.

3. Bedre rådgivning

Mødrehjælpens rådgivningsprojekt viser helt klart, at bedre støtte og rådgivning over for de abortsøgende giver langt færre aborter. Den rådgivning, de prakti-

serende læger i dag giver, er generelt set utilstrækkelig og må følges op af det sociale system - og barnets far skal medinddrages.

I det hele taget skal al rådgivning tage udgangspunkt i familien og støtte og hjælpe den gravide til at gennemføre svangerskabet. Kun hvor den gravide selv bringer muligheden for at få en abort på bane, inddrages dette aspekt i rådgivningen.

KONKRETE INITIATIVER:

1. Et børne- og familievenligt samfund

* *Kommunerne må opfylde pladsgarantien*

Alt for mange forældre er utrygge ved, at de ikke kan være sikre på at få deres børn passet ved endt barselsorlov og eventuel tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Usikkerhed herom kan være en medvirkende årsag til, at gravide vælger abort. Derfor er det vigtigt, at kommunerne lever op til målsætningen om pladsgaranti.

* *Ret til deltidsarbejde med kompensation for småbørnsforældre*

Det er helt afgørende for småbørnstilfældighederne med børn under 8 år, at de får mulighed for at få arbejdsliv og familieliv til at hænge fornuftigt sammen. Børnepasningsorlov kan for en kortere periode give mere tid til børn, men for mange vil deltidsarbejde med et delvist kompenseret indkomsttab give mulighed for at få familieliv- og arbejdsliv til at gå i spænd.

For eneforældre med børn er det i endnu højere grad vigtigt med muligheden for at få deltidsarbejde, og kompensationen for indtægtstab må være højere end for småbørnsfamilier med to forældre.

Kristeligt Folkepartis forslag er beskrevet i bilag 1. Forslaget vil ved gennemførelse i øvrigt betyde, at de, der ønsker selv at passe deres børn under 8 år uden at være tilknyttet arbejdsmarkedet, kan få en ydelse for det.

* *Ret til børnepasningsorlov med forhøjet ydelse.*

Kristeligt Folkeparti mener, at muligheden for at tage børnepasningsorlov for såvel arbejdsledige som beskæftigede forældre har været en enorm gevinst for småbørnstilfældighederne. Imidlertid er ordningen blevet forringet betydeligt så færre kan og vil vælge tid til børn. Orlovssatsen skal hæves fra 60% til 80% af dagpengemax., som den var oprindeligt.

* *Ret til 10 omsorgsdage ud over barnets første sygedag pr. år*

Mange forældre står med et pasningsproblem, når

barnet er sygt i mere end en dag. Og det er ikke altid, at familiemedlemmer og venner umiddelbart kan træde til. Småbørnsforældre skal derfor have ret til 10 årlige omsorgsdage, der kan benyttes i forbindelse med barnets sygdom eller andet. Forældrene skal have 5 dage hver - enlige forældre dog 10. Dagpengerefusioner til arbejdsgiver i forbindelse med graviditet og fødsel hæves til 100% af arbejdsindkomsten.

* *Boligsituationen*

Såfremt den gravide (og barnets far) ikke har tilfredsstillende boligforhold grundet familieførelsen, skal kommunen (forebyggelsescentret) hjælpe med at finde en egnet og bedre bolig. Det gælder ikke mindst i forhold til uddannelsessøgende, der bor på kollegium.

* *Studerende*

Forældrene skal kunne dele barselsorloven efter de almindelige regler. Hvis den studerende mor har mødepligt ved studiet, skal faderen kunne overtage barselsorlovperioden efter de 4 uger, moderen har orlov.

* *Der udbetales børnecheck til forældrene allerede 3 måneder før fødslen.*

Det vil være et vigtigt signal fra samfundets side til de vordende forældre om, at menneskelivet begynder før fødslen, og det gør forberedelserne til den nye verdensborgers komme også. Og de er ikke altid - som forventningens glæde - gratis!

* *Plads til alle - også de handicappede.*

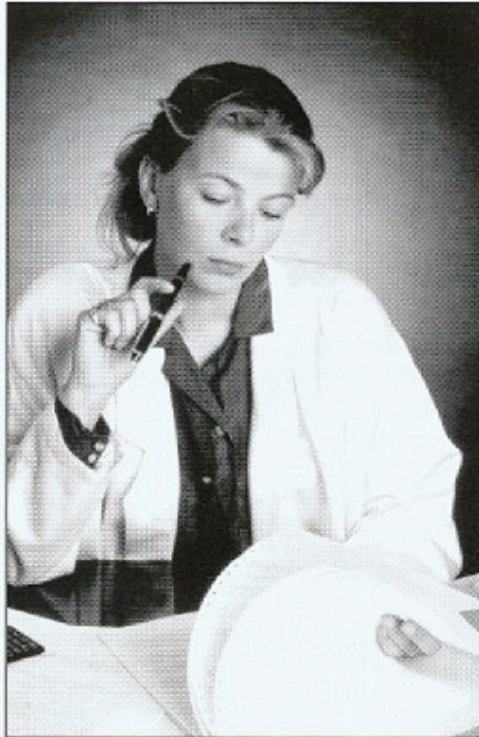
En del aborter bliver foretaget p.g.a. brugen af fosterundersøgelser, der f.eks. kan vise, om fostre har kromosomfejl.

Kristeligt Folkeparti mener, at alle mennesker har lige stor værdi. Vi ønsker ikke et frasorteringssamfund, hvor der kun er plads til de „fejlfri“. Der skal være plads til alle. Det kræver et handicapvenligt samfund. I den forbindelse henvises til bilag 2: Handicappolitik - nogle ønsker og løsningsforslag.

2. Bedre oplysning om prævention og bedre seksualvejledning

* *Folkeskolens sundheds- og seksualundervisning og familieundervisning*

Indholdet i folkeskolens seksualundervisning skal ses i sammenhæng med undervisningen i familieundervisning og det at stifte familie. Det er vigtigt ikke blot at tale om *ansvarlighed* og sex i forbindelse med AIDS, men i nok så høj grad i forhold til det at få børn. Man er to om ansvaret.

I undervisningen skal der være et tæt samarbejde med forebyggelsescentrene (se næste *).

Folkeskolen må endvidere opmuntre *børnenes forældre* til at tage et ansvar for, at de unge får et godt grundlag for seksualoplysning. Forældrene spiller jvf. forskellige undersøgelser en alt for ringe rolle i forbindelse med seksualoplysningen over for ungdommen.

*** Oprettelse af forebyggelsescentre i alle amter**

Der skal oprettes forebyggelsescentre i alle amter. De skal oprettes i forbindelse med jordmodercentre og/eller de gynækologiske afdelinger på sygehuse, der i forvejen har oplysnings- og rådgivningsopgaver i forbindelse med graviditet og fødsel. I den forbindelse intensiveres rådgivningen og vejledningen omkring prævention (og evt. ændret brug heraf) over for kvinder, der lige har født, så umiddelbart efterfølgende graviditeter undgås.

Centrene skal udover de funktioner jordmodercentrene har i dag drive opsøgende virksomhed over for konkret definerede målgrupper for at forebygge uønskede graviditeter. Over for folkeskolens ældste klasser skal de *arrangere temadage og besøg på sygehuse* med lægers gennemgang af *fostrets udvikling* samt *oplysning om selve abortindgrebet*. Oplysning om graviditet og fødsel må naturligvis også indgå.

I det hele taget er såvel unge som voksne i uddannelsesmæssig sammenhæng veldefinerede målgrupper. Derfor må forebyggelsescentrenes indsats i høj grad koncentreres om *uddannelsessteder* og måske også *større arbejdspladser*.

Centrene skal forestå *rådgivning af abortsøgende kvinder* - såvel telefonisk som personligt og med mulighed for anonymitet. Rådgivningen skal især vedrøre de hjælpemuligheder, der er af økonomisk og psykologisk karakter fra det offentlige side i forbindelse med abort.

Der skal være tilbud om *parrådgivning* på forebyggelsescentrene. Parrådgivningen skal gives forebyggende, så konflikter mellem ægtefæller forsøges løst, uden at ægteskabet/parforholdet bliver opløst. Parrådgivningen skal ikke kun sigte på at undgå skilsmisse, men også være et tilbud til de forældre, der ikke synes, de magter opdrageransvaret eller kan få familielivet til at fungere tilfredsstillende. Da en del gravide vælger at få abort p.g.a. et dårligt parforhold, er det vigtigt m.h.p. at gennemføre svangerskabet, at der gives abortsøgende tilbud om parrådgivning.

*** Ventetiden for at blive steriliseret skal nedbringes.**

I det offentlige sygehusvæsen er der nogle steder en uacceptabel lang ventetid for dem, der vil steriliseres. Sterilisation kan være en løsning for de par, der ikke ønsker flere børn.

*** Årlige oplysningskampagner om prævention i massemedierne.**

Det er vigtigt med jævnlig oplysning til borgerne i alle aldre om prævention. Gennem massemedierne skal Sundhedssyrelsen derfor gennemføre en årlig oplysningskampagne om prævention. Kampagnen skal have som mål at styrke ansvarstølelsen hos såvel mænd som kvinder i alle aldre.

3. Bedre rådgivning

*** Obligatorisk rådgivning ved to instanser**

Ifølge lov om svangerskabsafbrydelse skal kvinden vejledes af sin læge om abortindgrebets beskaffenhed og de direkte følger, der må antages at være forbundet med indgrebet. Denne vejledning er helt utilstrækkelig, og lovgivningen lægger hovedet ikke op til nogen form for betænkningstid som følge af den rådgivning, den gravide kvinde har fået.

Kristeligt Folkeparti foreslår derfor:

1. Al personlig rådgivning fra såvel sundhedsvæsenets som socialvæsenets side skal sigte mod at støtte og opmuntre til svangerskabets gennemførelse. Familien skal gøres bekendt med barnets ret til liv, og rådgivningen skal give familien mod til at fortsæt-

te svangerskabet og åbne perspektiver for familien for et liv med barnet. Kun på baggrund af den gravides eget udtrykte ønske eller overvejelse om provokeret abort informeres og rådgives herom. Det skal fortsat ske mundtligt, men lægen skal desuden udlevere et af sundhedsstyrelsen udarbejdet skriftligt vejledningsmateriale.

2. Lægen skal henvise den gravide til obligatorisk rådgivning på forebyggelsescentret. Rådgivningen her skal i første omgang varetages af en socialrådgiver og bl.a. vedrøre de mulige sociale, psykologiske og økonomiske former for hjælp, der kan tilbydes, hvis svangerskabet gennemføres. Socialrådgiverne kan således henvise den gravide til yderligere rådgivning og hjælp - bl.a. i forebyggelsescentret. For forebyggelsescentrenes vedkommende forudsætter det naturligvis, at de nødvendige personer i den forbindelse er tilknyttet centret og har mulighed for at tiltræde akut. *Muligheden for at bortadoptere barnet efter fødslen* skal der også informeres om. Der skal især orienteres grundigt om de følelsesmæssige aspekter ved bortadoption af sit barn. Der skal også tilbydes hjælp til at bearbejde disse efter en evt. bortadoption.

3. Tidligst efter tre dages betænkningstid (dog inden for 12. ugers fristen) og efter rådgivningen på socialforvaltningen/forebyggelsescentret, kan den gravide meddele sin beslutning til den praktiserende læge eller forebyggelsescentret, der uanset beslutningen skal tilbyde fortsat rådgivning i forbindelse med graviditet

og fødsel. Beslutter kvinden sig for at få abort skal lægen/forebyggelsescentret tilbyde kvinden en konsultation ca. 14 dage efter abortindgrebet m.h.p. at tale forløbet igennem.

Her er det også naturligt med en forstærket rådgivning om prævention og, hvordan man undgår at blive gravid igen.

*** Offentlig støtte til alternativ rådgivning og alternative tilbud om støtte til gravide**

Det findes en række foreninger, der yder konkret og praktisk støtte og hjælp til gravide og til kvinder, der lige har født. Sådanne foreninger, der ofte udfører et stort ulønnet og frivilligt arbejde, er uvurderlige først og fremmest for de gravide, men også for det offentlige, der ikke på samme måde kan hjælpe.

*** Faderen til barnet skal inddrages**

Der er to om ansvaret for en graviditet. Desværre er det ofte kvinden, der står ene tilbage med ansvaret. Men så vidt muligt bør manden inddrages i rådgivningen. Findes der en anden i det personlige netværk omkring kvinden, som hun har tillid til og kan finde støtte hos, så bør det også være naturligt, at en sådan person er med.

Kan det betale sig?

Efter Kristeligt Folkepartis opfattelse kan menneskerettigheder og menneskeværld ikke gøres op i kroner og ører og vurderes på baggrund af, hvad der kan betale sig. Fostret er livet værd! Og Kristeligt Folkeparti er villig til at gå meget langt for at sikre, at ingen af økonomiske eller sociale grunde må vælge abort.

De forskellige ovenstående initiativforslag er bestemt ikke gratis. Finansieringen af forslagene vil Kristeligt Folkeparti i den konkrete forhandlingsituation finde dels ved kompenserende besparelser og omprioriteringer, dels ved forskellige indtægtskilder.

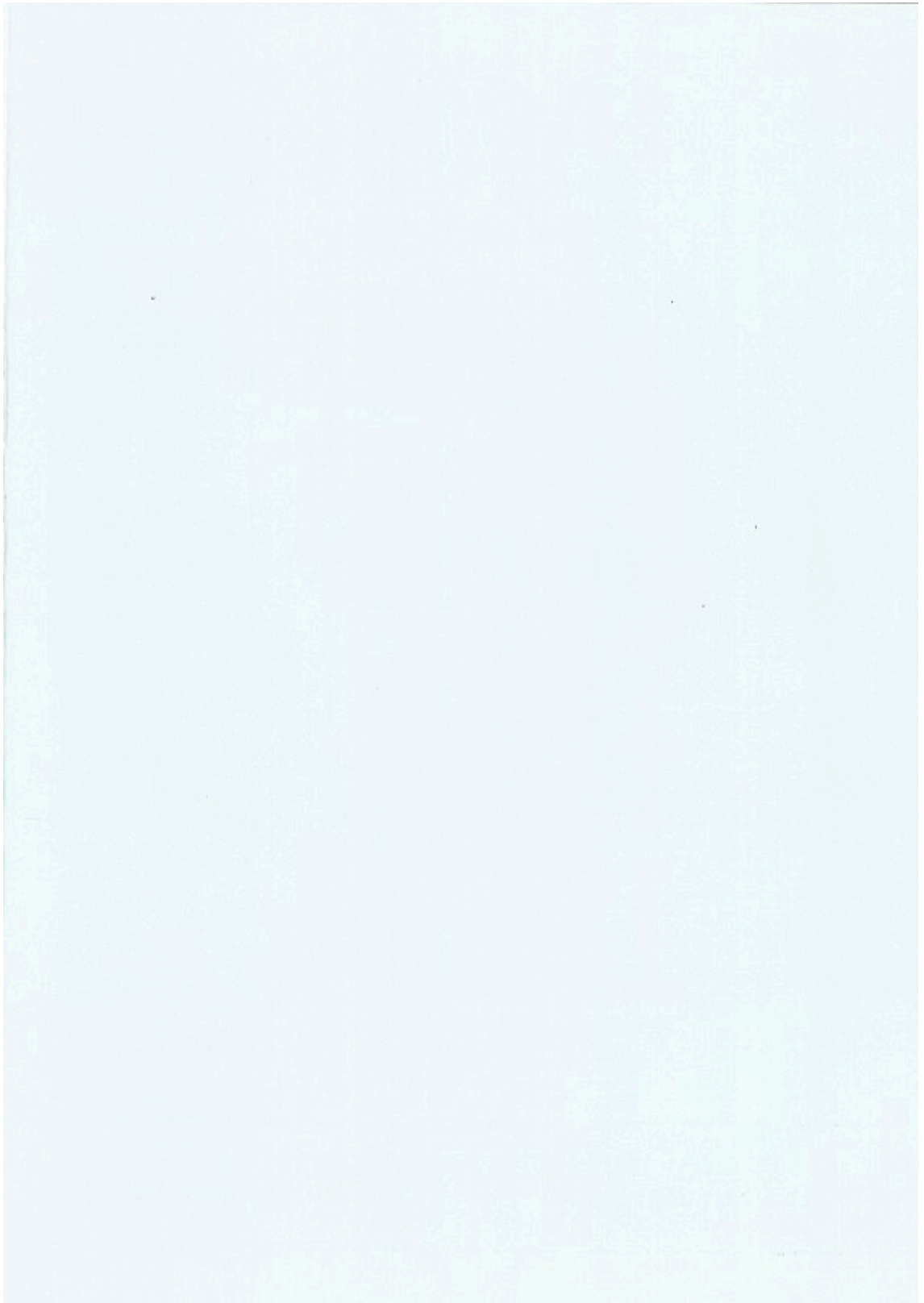
Det er nødvendigt, for at vi kan gøre en langt stærkere indsats for at forebygge uønskede graviditeter og nedbringe det høje aborttal.

Bilag:

- * Tid til børn forslaget
- * KRFs Handicapprogram

De bilag, der henvises til i handlingsplanen, kan bestilles på landskontoret tlf.nr 3888 5152.

Kristeligt Folkeparti
Landskontoret, Bernhard Bangs Allé 23, 2000 Frederiksberg
Telefon 38 88 51 52

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk